

Noitermaasta alkanut Suoniemen Raittiusseuran 100-vuotisjuhla Siurossa

Raittiustyö ei ole menettänyt merkitystään

Entisen Noitermaan Raittiusseuran merkivuotta juhlittiin 12.9.2010 Siuron kirkossa.

Noitermaalaisia sijoitettiin sodan jälkeen runsaasti Suoniemelle, joten uuden paikkakunnan myötä evakkomatkassa mukana seurannut Raittiusseurakin sai uuden nimen.

Kesäkuun Pyhäjärvi-lehdessä on erinomainen historikki Noitermaan Raittiusseuran toiminnasta Pyhäjärvellä, ja raittiusseurasta kerrottiin myös helmi-kuun lehdessä.

Ennen juhlan alkamista oli virallisten tervehdyksien ja onnittelujen vastaanotto. Mahdolliset huomionosoitukset pyydettiin osoittamaan tilille, josta hankitaan opetusvälineitä kouluille.

Suoniemen Raittiusseuran puheenjohtaja **Elina Puranen** ja sihteeri **Anne Viitalaakso-Kaasalainen** vastaanottivat hymyssä suin vieraat. Ensimmäisenä onnittelijana saapui valtakunnallisen Raittiuden Ystävät

ry:n toiminnanjohtaja, **Tom Anthoni-Koivuluhta** Turusta. Hän lahjoitti Jukka Ahosen kirjoittaman Raittiuden voima, 150-vuotishistoriikin, Raittiuden Ystävät 1853-2003.

Nokian kaupungin kulttuuritoimen johtaja **Kaisa Kirkko-Jaakkola** esitti Nokian kaupungin tervehdyksen. Vpl Pyhäjärvi-Säätiön onnittelut ja 100 euron lahjasekin ojensi säätiön hallituksen jäsen **Salme Rintala**.

Lisäksi onnitteluja esittivät Siuro-Seura, Kuloveden Kylät -yhdistys, Siuron Kuvataideyhdistys, Sata-Hämeen Vasamat puolalaiset, Kuloveden Erämiehet ja Metsästysseura. Yhdistysten lisäksi moni yksityinen oli kartuttanut onnitteluluilla Raittiusyhdistyksen tilia.

Elina Puranen toivotti salintäyteisen yleisön tervetulleeksi ja kertoi samalla Raittiusseuran toiminnasta.

– Vuonna 1910 perustetulla Seuralla oli Karjalassa

oma lippu, opintokerho, laulukuoero sekä toimitettiin omaa lehteä Kanerva. Harmittavaa on, ettei yhtään lehteä ole jäänyt muistoksi.

– Tänä päivänä Seurassa on 120 jäsentä. Joka vuosi järjestetään kouluilla piirustus- ja kirjoituskilpailuja ja niistä jaetaan pienet palkinnot. Tehdään retkiä. Mutta ennen kaikkea 100 vuotta sitten päihdeettömän elämän puolesta alkanut valistus ei vuosikymmenistä huolimatta ole menettänyt merkitystään, vaan se on tänä päivänä entistä tärkeämpi. Nuorten yhä lisääntyvät kannabiskokeilut ja sekakäyttöongelmat antavat aikaisempaa enemmän työtä päihdeettömän elämän puolesta valistamiseen. Monenlaisia tilaisuuksia olemme lapsille ja nuorille järjestäneet ja tästä on hyvä jatkaa edelleen, totesi Elina Puranen.

JATKUU
sivulla 3

Luhalahden nuorisoryhmäläiset ilahduttivat raittiusseuran juhlaa esityksillään. Kuva: Mika Puranen.

Käkisalmen linnassa historiallinen konferenssi

Käkisalmissa pidettiin syyskuun puolivälissä kansainvälinen, tieteellis-sivistyksellinen konferenssi, kuten järjestäjien kutsu kuului. Suvannon seudun pitäjyhteisöjä tilaisuudessa edustivat Käkisalmen, Pyhäjärven ja Sakolan säätiöiden puheenjohtajat. Kuvassa **Antero Pärssinen** ja **Yrjö Kaasalainen** viemässä tervehdystä Käkisalmen museonjohtaja **Maria Lihajalle**.

Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen oli valmistellut tilaisuuteen puheenvuoron, jossa hän muistutti, että Käkisalmea ei koskaan vallattu Suomelta, vaan se luovutettiin rauhanehdoissa saneltujen vaatimusten perusteella.

Samalla kiiteltiin sitä, että Käkisalmen linnan museota on hoidettu hyvin, ja siellä vieraileekin lukuisia suomalaisryhmiä mm. kotiseutumatkojensa yhteydessä.

20. lokakuuta 2010

Karjalan matkailua 20 vuotta

Toisen maailmansodan päätyttyä menetetty Karjala pysyi suljettuna Neuvostoliiton alueena noin 45 vuoden ajan. Sinne ei ollut lupa matkustaa ja kiello määrätty sotilaallisin perustein. Glasnostin ja perestroikan myötä tuli Neuvostoliiton arkeen uutta avoimuutta ja niinpä vuonna 1990 matkaryhmät alkoivat saada lupia matkustaa tuolle salaperäiselle alueelle, karjalaisten vuosisataisille asuinsijoille. Jokainen matkalainen kokee omalla tavallaan matkan vaiheet ja elämykset. Käydä "kotona kylässä" on kova juttu, jossa menneisyys ja nykyisyys, ajatukset ja tunteet temmeltävät mielessä! Suuret odotukset ja koettu todellisuus eivät aina vastanneet toisiaan. On ilo päästä käymään ja toisaalta suru todeta miten monet asiat ovat muuttuneet vuosien myötä. Peltoja ei ole juurikaan viljelty, rakennuksia on hävitetty ja moni asia tarvitsisi pikaista kohoamista. Ensi matka saattoi jäädä joillekin viimeiseksi korkean iän ja matkan rasitusten takia. Toisaalta monet haluavat matkustaa uudelleen ja tutustua siellä nyt asuvaan väestöön. Tiestön kunnan, majoituksen ja palveluiden puutteista huolimatta alkuvuosina linja-autot täyttyivät matkaryhmistä kevästä syksyyn asti. Matkatoimistot järjestävät myös teemamatkoja sotahistoriasta kiinnostuneille mm. kannaksen taistelupaikoille. Viime vuosina on ollut mahdollista matkustaa Laatokan ympäri, jolloin historia ja kulttuuri yhdistyvät luontevasti matkan aikana. Karjalan matkailuun on kuulunut joka toinen vuosi Käkisalmen linnan alueella järjestetyt tapaamiset, jolloin matkaryhmillä on ollut mahdollisuus kohdata toisensa ja paikallisen väestön ohjelmallisen tuokion aikana. Suuria pitäjäjuhlia on onnistuneesti järjestetty entisillä kotiseuduilla vuosien aikana. Ystävälliset ja luottamukselliset suhteet paikallisiin hallintoviranomaisiin on kaikenlaisen yhteistoiminnan ehdoton edellytys. Histori-aa emme voi muuttaa. "Ennen täällä asuimme te, nyt täällä asumme me", on totta joka sana ja tämä meidän tulee hyväksyä. Suomen ja Venäjän valtioiden tekemien sopimusten perusteella on ollut mahdollista käydä kunnostamassa ja rakentamassa muistomerkkejä luovutetulla alueella. Pitäjäsäätiöt ovatkin tarmokkaasti olleet asiassa. Kohteina ovat olleet sotilashautausmaat, kirkonpaikat ja muut muistomerkit, jotka talkooryhmien toimesta on saatettu nykyiseen kuntoon. Paikallinen väestö arvostaa tällaista työtä ja muistomerkit ovat saaneet yleensä olla rauhassa, eikä laajempaa ilkeävaltaa ole esiintynyt. Näillä paikoilla on erilaisten matkaryhmien ja yksittäisten henkilöiden mahdollista pysähtyä, hiljentyä ja kunnioittaa edellisten sukupolvi- en työtä ja muistoa. Ilahduttavan usein tätä kaunista ja arvokasta tapaa noudatetaan jopa kukkatervehdyksen kera. Pitkistä etäisyyksistä ja monista vaikeuksista huolimatta näiden muistomerkkien kunnosta tullaan huolehtimaan tulevinakin vuosina. Tämä olkoon meidän nuorempien sukupolvien kunniatehtävä ja velvollisuus, jonka haluamme tinkimättä täyttää. Vuosien myötä ovat matkalaiset muuttuneet siten, että Karjalassa syntyneiden määrä on vähentynyt ja toisen tai jopa kolmannen sukupolven edustajia on ollut entistä enemmän matkoilla mukana. Sukuseurat ja erilaiset järjestöt ovat myös aktivoituneet matkusteluun. Matkailun palvelutason lisääntyessä, turistihinnat ovat valitettavasti myös kohonneet. Venäjän maanteiden kunto on viime vuosina parantunut, joskin kaikenlaisiin yllätyksiin on edelleen syytä varautua. Autokanta on uudistunut varsinkin Viipurin ja Pietarin alueilla. Liikennekulttuuri on ainaisen ihmettelyn aihe ja liikenteessä voi sattua ja tapahtua mitä tahansa. Liikenneturvat ja tuntien odottelu rajalla kyllästyttävät. Parannusta näihin epäkohtiin tuskin saadaan, onhan idässä aikaa. Sanonta: "Maassa maan tavalla" taitaa pitää sittenkin paikkansa. Onnistunut ryhmämatka Karjalaan muodostuu monista tekijöistä. Huolellinen ennakkosuunnitelma, matkatoimiston asiantuntemus ja ennakkopalvelut, kokenut ja kärsivällinen matkanjohtaja, rauhallinen ja taitava kuljettaja sekä erilaisista ihmisistä muodostuva huumorintajuinen joukko muodostaa perustan sille, että vastoin käymisten sattuessa niistä aina yhdessä selviydytään. Parhaimmillaan tunnemme matkalla olevamme kuin yhtä suurta perhettä, liikkuessamme suuressa Venäjän maassa, jossa suuret ilot ja pienet surutkin vuorottelevat. Kaikesta edellä kirjoitetusta huolimatta Karjalan luonto, sen moninainen kulttuuri ja rikas historia kiinnostavat matkailijoita edelleen. Tämän vuoden matkailukausi on päättymässä, mutta ensi vuoden matkasuunnitelmia on hyvä jo nyt alkaa tekemään. Toivotan terveyttä ja hyvää syksyä lehtemme lukijoille.

YRJÖ S. KAASALAINEN
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Hallituksen puheenjohtaja

Pyhäjärveläissukuja esillä sukutapahtumassa Vantaalla

Vantaalla 9.-10.10. jo 12. kerran järjestetty Kuulutko sukuuni -tapahtuma houkutteli mukaan noin 70 näytteilleasettajaa. Järjestäjinä olivat Vantaan Seudun Sukututkijat.

Mukana olleiden joukko oli monenkirjainen, mm. Siirtolaisuusinstituutista ja Suomen DNA-projektista aina lukuisiin sukututkijoiden yhdistyksiin, sukuseuroihin ja yksittäisiin sukututkijoihin.

Pyhäjärveläisiä sukututkijoita on mukana Suvannon seudun sukututkimuspiirissä, joka yhdessä muutamien alueen sukuseurojen kanssa palveli kävijöitä omassa näyttelyhuoneessa. Mukana olivat myös mm. Hyytiä, Peltonen ja Repo -suvut sekä Hinkkasen ja Pärssisen sukuseurat.

Tämä on mainio tapahtuma solmia myös kokonaan uusia yhteyksiä sukujen välillä. Pärssiin otti ensi kertaa yhteyttä mm. Sassin sukuyhdistyksen edustaja. Sassi -sukuilla on kytkeä Viipurin maalaiskunnan Samolassa ja Porlammien asuneiden Nikodemus ja Elisabeth Pärssisen jälkeläisiin, iloitsee **Timo Pohjola**, Pärssisen sukuseuran sihteeri. Saimme arvokasta lisätietoa tästä Viipurin suunnan suvuhaarastamme.

Luennot olivat tapahtuman helmi, salit täyttyivät nopeasti, vaikka muutoin kävijämäärän arveltiin olleen edellisvuosia vähäisemmän. Aiheina olivat mm. Sukututkimuksen sudenkuopat, arkistolaitoksen palvelut ja kuvankäsittely.

KAARINA
PÄRSSINEN

Kauko Hinkkanen neuvoo Anneli Lundbergia ja Leena Koveroa Suvannon alueen sukujen historian jäljittämässä.

Suvannon seudun sukututkijoiden ja alueen sukuseurojen palveluita tapahtumassa jakoivat mm. **Kauko Hinkkanen, Kaarina Pärssinen ja Timo Pohjola**.

Kalevi Hyytiä ja Anja Laulajainen keskustelivat innokkaasti metsäpirttiläisten suvuista. Niin Hyytiöllä kuin Laulajaisilla on oma sukuseura.

Sakkolalais-mäntsäläläinen rovasti Leena Repo ja sakkolalais-tuusniemeläinen kollegansa kirkkoherra Pertti Lamppu ovat eläkevuosinaan omistautuneet yhä enemmän sukututkimukselle.

Matikaisen suku kokoontui

Ensi vuoden 2011 tapaaminen on Nokialla

Vpl Pyhäjärveltä lähtöisin oleva sukukunta on kokoontunut vuodesta 1987 alkaen. Serkukset **Kalevi ja Matti Matikainen** perustivat sukuseuran. Mahdollisen kimmokkeen antoi Matin vaimo **Eila**, joka myös tutki sukua ja teki siitä kirjaisen, joka ilmestyi vuonna 1997.

Tämänvuotinen sukutapaaminen oli lauantaina 4.9.2010 hotelli Ellivuores- sa Sastamalassa. Tilaisuus aloitettiin tulokahvilla. Tämän jälkeen pidettiin varsinainen kokous, jossa käsiteltiin myös sukutoimi-

kunnan jäsenten valinta. Muutoksia ei tehty, joten toimikunnassa jatkavat seuraavat henkilöt: puheenjohtajana **Kullervo Matikainen, Seppo Hellsten, Esa Matikainen, Jari Matikainen** sekä **Juha Lehtinen**, joka toimii sihteerit/taloudenhoitajana.

Merkkipäivän viettäjä muistettiin ojentamalla kukat tai sukukunnan viiri.

Seuraava tapaaminen sovitettiin pidettäväksi sunnuntaina 4.9.2011 Nokialla, myös yksipäiväisenä. Tilaisuus aloitetaan klo 10. jummalanpalveluksella Nokian

kirkossa.

Kokousasiat käsiteltyämme söimme lounaan, jonka jälkeen oli perinteinen kolmiottelu ulkona: ketjun-, renkaan- sekä tarrapallonheitto. Onnea koeteltiin myös siirtyessämme sisälle bingoon ja visaiseen tietojen arvauskilpailuun. Tilaisuuden lopuksi laulettiin Karjalaisten laulu.

Osa sukukunnan jäsenistä jäi vielä viettämään lauantai-iltaa seurustelun ja tanssin merkeissä Ellivuoreen.

TUULA
MATIKAINEN

Vuoden 2011
Vpl. Pyhäjärvi-
juhlat
pidetään
SASTAMALASSA

Järjestäjänä
Vammalan
Karjalaiset

Raittiusseura juhli laulaen satavuotista taivaltaan

Raittiusseuran juhlaan Nokian seurakunnan tervehdyksen toi pastori **Kimmo Reinikainen**. Hän kertoi, että kirkolla ja raittiusliikkeellä on ollut alusta alkaen paljon yhteistä. Tunnuslauseena oli: "Ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on pyhän hengen temppeleitä."

– Tänä päivänä kukaan ei halua jyrkkää moraalista julistusta mistään asiasta. Kirkko muuttuu, raittius työ muuttuu. Kieltämisen edelle on tullut ihmisten yleisen terveydenhuollon tukeminen ja siihen kannustaminen, johon myöskin me kirkon työntekijät olemme valmiit antamaan apuamme, totesi Kimmo Reinikainen.

Juhlan kohokohta oli Pinsiön Mieskuoron konsertti, johtajanaan **Vesa Rantamäki**. Juhlassa esiintyivät myös Luhalahden Nuorisoryhmä, **Satu Kyrönviidan** ja **Tiina Niinmäki-Heikkilän** ohjaamina. Nuoret lauloivat Pinsiön Mieskuoron kanssa laulun *Isä ja Lapsi*, sekä omana kuoronaan *Lintu ja Tuulien teitä*, jossa pieni tanssija lintuna liihotti ympäri juhlasalia.

Pinsiön Mieskuoron konsertti alkoi Spohrin sävel-

lyksellä *Nouse Laulu* ja kuoron ohjelma polveili kansanlauluista hengellisiin lauluihin ja virsiin sekä päättyi juhlavasti isänmaalliseen osioon ja sen loppuhuipentumiin.

Erikoisesti harvoin kuuluu sortavalalaisen **Pentti Tynkkynen** säveltämä ja sanoittama *Muistojen Karjala* laulusta kuului herkkänä pohjaton suru. Dir. mus. Tynkkynen on toiminut aikaisemmin Pinsiön Mieskuoron johtajana.

Konsertti oli hyvä, tasokas ja vaikutti hyvältä mielen tuntoihin. Miesten äänet taipuivat todella hennoon herkkyyteen Madetojan *Hän kulkevi kuin yli kukkien* sävellyksessä. Ja miten miehisen komealta sitten kuulostikaan *Oi kalles Suomenmaa* sekä *Suomen laulu*.

Yleisö oli hyvin, hyvin tyytyväinen kuulemaansa. Konsertti sisälsi 17 laulua ja kesti puolitoista tuntia. Juontajana toimi Elina Puranen.

Juhlan päätteeksi Raittiusyhdistys tarjosi kakkukahvit ja tietysti pöydässä oli myös piirakat. Antoisa juhla niin mielelle kuin kielelle.

SALME RINTALA

Luhalahden Nuorisönäyttis ja Pinsiön mieskuoro lauloivat yhdessä: "Kerrohan isä oi, onko pyöreä maa?"

Raittiuuden Ystävät ry:n tervehdyksen toi toiminnanjohtaja Tom Anthoni-Koivuluhta Helsingistä.

Puheenjohtaja Elina Puranen (vas.) ja sihteeri Anne Viitalaakso-Kaasalainen vastaanottivat tervehdykset karjalaisperinteen mukaisissa puvuissa.

Kakkukahvit tarjottiin, pöydän äärellä Nokian kaupungin vapaa-aikapalvelujohtaja Kaisa Kirkko-Jaakkola miehensä kanssa.

Partiolaisten tervehdyksen toi Saimi Lind Sata-Hämeen Vasamista, joka on alkujaan Suonien Raittiusseuran partioryhmä.

Suvannon seudun pitäjäyhteisöt matkaavat Pyhäjärvelle ja Sakkolaan

Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen edustajat kokoontuivat toiseen vuositapaamiseensa syyskuussa. Lempäälässä pidettyä kokousta isännöi Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö. Kuvassa säätiöiden edustajia Pyhäjärveltä, Metsäpirtistä, Käksälästä, Vuokselasta, Sakkolasta ja Räisälästä. Myös Rautu kuuluu Suvannon seudun yhteistyöryhmään.

Kokouksessa käytiin läpi jo useamman vuoden yhteistyön muotoja, joiden tarkoitus on tehdä naapuripitäjiä tutuksi toisilleen kuin myös vahvistaa yhteistyön voimaa eri tahoilla. Myös yhteisiä matkoja sukujuurille jatketaan. Ensi vuoden toukokuussa tutustumiskohteina ovat Pyhäjärvi ja Sakkola.

Seuraava kokousta isännöi Räisälä tammikuun lopussa 2011.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Rakkaamme
**Aira Annikki
Saharinen**
o.s. Kaasalainen

s. 3.9.1930 Vpl. Pyhäjärvi
k. 7.9.2010 SatKs

Äitiä ja mummoa kaivaten
**Pirjo
Matti, Terhi, Jere, Roni ja Riku
Alpo-veli**
muut sukulaiset ja ystävät

*Käy enkeli vierelläs
taivaanrantaa,
on kulkusi kevyttä, jalkasi kantaa.
Ei kipua tunne taivaantiellä,
monet on rakkaat vastassa siellä.
Muistosi elää keskellämme
säilyen aina sydämissämme.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitoksemme myös kaikille Airan hoitoon osallistuneille.

Sisaremmen ja tädin, FM
**Airi Anneli
Puranen**

s. 12.3.1935 Pyhäjärvi Vpl
k. 6.5.2010 Tampere

Muistaen ja kaivaten
**Salme perheineen
Esko Perheineen
Raunin ja Sepon lapset
perheineen**
sukulaiset ja ystävät

*Levolle lasken, Luojani,
armias ole suojani.
Jos sijaltain en nousisi,
taivaaseen ota tykösi.*

Siunattu lähimpien läsnä ollessa. Kiitos osanotosta.

Suomalaisen rukous ja Hannu Musakka Tampereella Finlaysonin kirkossa

Pyhäjärveläistä sukujuurta oleva baritoni **Hannu Musakka** laulaa Tampereella Finlaysonin kirkossa perjantaina 29.10. klo 19.00.

Konsertin teema on "Suomalaisen rukous". Laulut ovat vanhoja ja rakkaita suomenkielisiä hengellisiä yksinlauluja. Konsertissa kuljetaan elämänsä alusta loppuun. Tänä vuonna Suomalaisen rukous on kuultu jo 23 kirkossa eri puolilla Suomea. Palautte on ollut aina sydäntalämmittävää: Ääntä on kiiteltu, laulujen selkeyttä sekä valintoja.

Konsertissa urkurina toimii Tampereen tuomiokirkkoseurakunnan kanttori-urkuri **Matti Hannula**, joka myös soittaa urkusoolon. Pienimuotoisen iltahartauden pitää saman seurakunnan kirkkoherra **Olli Hallikainen**. Yleisöllä on myös mahdollisuus kahteen yhteislauluun.

Tilaisuuteen on vapaa pääsy! Ohjelmia kirkosta á 10 euroa. Tervetuloa! Konsertin järjestää Tampereen tuomiokirkkoseurakunta.

Tuleeko lehtesi oikealla osoitteella?
Soita osoitteenmuutos p. 040 730 2622

Kirkonsanoma

Pidot köyhille

Lokakuun 17. päivä oli 21. sunnuntai helluntaista.

Olen lueskellut juuri ilmestynyttä kirjaa Köyhien Raamattu. Tämän tekstin otsikkokin tulee kirjan yhdestä luvusta. Siinä Sakari Häkkinen pohdiskelee muun muassa tämän sunnuntain evankeliumitekstiä Matteukselta, jossa kerrotaan Jeesuksen vertaus Jumalan valtakunnasta.

Kuningas järjestää pojalleen hienot häät. Moneen kertaan kutsutut arvovieraat kieltäytyvät mikä mil-läkin tekosyyllä. He jopa tappavat kuninkaan kutsuntuoja.

Suuttunut kuningas tuhoaa murhaajat ja heidän kaupunkinsa. Sitten hän lähettää palvelijansa kutsu-maan häihin ihmisiä rajoituksetta teiltä ja toreilta. Sen jälkeen ei hääjuhlassa ole puute vieraista: siellä ovat hyvät ja pahat.

Matteuksen kertomus ei kuitenkaan lopu näin onnellisesti. Kuningas näkee juhla-äänen joukossa miehen, jolla ei ole hääpukua. Mies ei osaa antaa siihen mitään selitystä, ja kuningas määrää hänet sidottuna heitet-täväksi pimeyteen.

Köyhien Raamattu pal-

jastaa sosiaaliluokkien ehdottomat rajat sekä rikkaiden ja köyhien välisen kii-lun Raamatun maailmassa. Surullisinta on asian muut-tumattomuus: köyhyys ja ihmisten välinen eriarvoisuus on tänäänkin totisinta totta - niin Suomessa kuin koko maailmassakin.

Edelleenkin on kysymys Jumalan valtakunnan toteutumisesta jo täällä maan päällä. Mutta miksi me Jeesuksen lähettämät, kirkot ja kristityt, kannamme siitä niin vähän huolta ja teemme vielä vähemmän tekoja sen toteutumiseksi? Sen sijaan siitä, mikä on jo valmiina - hääjuhla pukuineen - siitä me jaksamme puhua ja huolehtia. Jeesuksen ajan hääjuhliin kerrotaan nimittäin kuuluneen, että jokainen häihin kutsuttu vieras sai juhlien isännältä samanlaisen juhlapuvun. Ei tarvinnut kuin pukeutua siihen.

Matkalla valmiiseen hää-juhlaan, meillä on täällä vielä paljon tehtävää.

SATU VÄÄTÄINEN
Satu Väätäinen on seurakuntapastori
Sotkamon seurakunnassa

Kirkon tiedotuskeskus

Muistokirjoituksia

Hilja Karrelan muistolle

Äitini **Hilja Karrelan**, o.s. **Tihveräinen**, muistolle ovat seuraavat saatesanat. Muistot äidistä liittyvät hänen nuoruutensa aikaan, josta hän minulle usein ker-toi.

Kertomuksista välittyi onnellisuus ja ilo niin pulpuilevana, että siihen tempautui mukaan kuin suureen seikkailuun, ja aina

myös välittyi se luonnonkauneus, joka Karjalassa oli. Niihin muistoihin on ihana palata surussakin, nyt kun Rakas Äiti on päässyt siunattuun ikilepoon. Hän rakkautella ja kiitollisuudella muistelen tällä runolla, jonka esitin Äitini Hilja Karrelan muistotilaisuudessa 28.8.2010 Vampulan seurakuntatalolla.

Muistojen kukka

Tuttu sulle vielä lie kulta-aika nuoruuden.
Unten hiekkapolku vie kauas maille muistojen.
Hanget haihtuu, kevät siellä saa kukkahuntu tietä reunustaa.
Kukkii kukka muistojen, valkovuokko Kannaksen.

Mutta...muistot kaikkooa...
hiekkapolku nurmettuu...
Yksin lehdetönnä saa...
seistä siellä syksyn puu...
Pintaan polkuni on painuneet
vieraat jäljet, oudot askeleet...
Kuihtuu kukka muistojen, valkovuokko Kannaksen.

Kerran minut vielä vie...
kultamaille nuoruuden.
Näytä tuttu hiekkatie, kauas luokse muistojen.
Hanget haihtuu, kevät siellä saa...
kukkahuntu tietä reunustaa...
Kukkii kukka muistojen, valkovuokko Kannaksen.

ANJA HOVI, o.s. Karrela
Hiljan vanhin tytär,
toinen kaksostytöistä

Messu pyhällä paikalla

Näin syksyn pimeinä iltoina on mukava miettiä taakse jäänyttä kesää. Päällimmäiseksi mieleen nousee taas kerran esi-isien kotikonnuille Pyhäjärvelle tehty matka. Saimme nauttia aurinkoisista päivistä ja Pyhäjärven lämpimistä aalloista. Matkalla oli mukana paljon Pyhäjärvellä syntyneitä ja siellä kasvaneita. Heidän muistelunsa ja kertomuksensa entisistä ajoista oli meille toisen, kolmannen ja jopa neljännen polven pyhäjärveläisille rikkaus, jonka arvoa ei voi sanoin kuvata.

Mieleeni muistui kohta kymmenen vuoden takainen matkamme. Kesäkuun loppupuolella 2001 oli huitislainen **Reino Äikiä** kuuden muun miehen kanssa käynyt pystyttämässä Pyhäjärven kirkon muistokiven entisen kirkon ja hautausmaan vierelle. Muistokiven vihkimistilaisuus pidettiin joskus heinäkuun puolivälin paikkeilla. Meidän kotiseutumatkamme ajoittui noin viikkoa ennen vihkimistilaisuutta.

Kauniina kesäisenä iltana on mukava miettiä taakse jäänyttä kesää. Päällimmäiseksi mieleen nousee taas kerran esi-isien kotikonnuille Pyhäjärvelle tehty matka. Saimme nauttia aurinkoisista päivistä ja Pyhäjärven lämpimistä aalloista. Matkalla oli mukana paljon Pyhäjärvellä syntyneitä ja siellä kasvaneita. Heidän muistelunsa ja kertomuksensa entisistä ajoista oli meille toisen, kolmannen ja jopa neljännen polven pyhäjärveläisille rikkaus, jonka arvoa ei voi sanoin kuvata.

Samalla kirkkomäellä, monen vuosisadan ajan, ovat esi-isämme ja -äitimme hartain mielin polvistuneet alttarin äärelle kiittämään Taivaan Isää hänen hyvydestään ja pyytäneet häneltä siunausta ja suoje-lusta perheelle, kodille ja isänmaalle.

Siellä Karjalan sinisen taivaan alla, esi-isien pyhällä maalla, Pyhäjärven kirkon muistomerkin äärellä saimme mekin nauttia Herran pyhän ehtoollisen, jonka meille jakoi kirkkoherra Eino Lehtisaari vaimonsa kanssa.

LEA PIHO

Vanhuksen jättäessä

Hyvästi Karjala, jätän kaiken,
riisunut olen itseni niin
oli sinusta, kotini, eroni vaikein
päivin ja öin sua kaipailin.

Hyvästi maisemat mannultani
joista unissa usein uneksuin
selvää on kaikki nyt kohdaltani
ikiuneen kun silmäni sulkeutui.

Hyvästi rakkaat omaiseni
hyvää yötä, käyn nukkumaan
sain kodin rauhaisten omakseni
menen sinne teitäkin vartoamaan

HILJA MATIKAINEN

Merkkipäiviä

Mouhijärven miesten 200-vuotisjuhlat

Mouhijärven Karjala-seuran **Matti Hassi, Keijo Lehtonen** ja **Kari Äikäs** viettivät elokuussa yhteisiä ”200-vuotisjuhlia”: Matti ja Keijo 70 vuotta ja Kari 60 vuotta.

Pienet mutta herkulliset juhlat vietettiin Matin luona. Matti loimutti itse kaatamastaan hirvestä tyrnimarjojen kera herkkuja pöytään, helteen helliessä iltana.

Lämmin kiitos Pirkolle ja Matille vieraanvaraisuudesta.

Pojat kiittävät lehden välityksellä kaikkia heidän merkkipäiviään muistaneita.

Hannu Pärssinen, Oy Ford Ab:n toimitusjohtaja, täytti 50 vuotta 24.09.2010. Merkkipäivää juhlittiin työpaikan lisäksi sukulaisten ja ystävien kanssa Kulosaaren Casinolla Helsingissä.

Vanhemmat **Antero** ja **Seija Pärssinen**, Antero on kotoisin Pyhäjärven Keljasta.

Vihittyjä

Eva-Kaisa Wilkko ja **Jussi Pohjola** on vihitty 31.7.2010 Turussa. Eva-Kaisan äiti **Helvi** on syntynyt Pyhäkylässä.

Hiitolan Kekit perustivat sukuseuran

Hiitolan Kekki-suku koontui Ahlaisten Kievarissa elokuun 22. päivänä sukuseuran perustavaan kokoukseen.

Hiitolaan ilmestyy asiakirjalähteiden mukaan ensimmäiset Kekit 1500-1600 -lukujen taitteessa, mistä he tulevat, siitä on olemassa vain arvailuja. Tuohon aikaan käytyjen sotien seurauksena osa Karjalan kannaksen alueelta oli lähes tyhjentynyt ja vapaita tyhjiä tiloja oli runsaasti. Muuttoliike oli melko vilkasta lähinnä Suur-Jääsken suunnalta. Kekki (Keck, Kecki, Käck, Käcki) nimi esiintyy Antreassa jo lähes sata vuotta aiemmin kuin Hiitolassa, onkin luultavaa, että Kekit tulivat sieltä. Asiakirjatiedot eivät sitä valitettavasti vahvista.

Nämä kaksi ensimmäistä Kekkiä Hiitolassa ovat **Juho** ja **Jaakko**. Juhosta tiedetään vain, että hän oli **Matti** ja **Mikko Kekin** isä. Jaakon isän nimeä ei ole löytynyt, joten täyttä varmuutta Juho ja Jaakon sukulaisuudesta ei ole. Sukuseuraa perustettaessa on kuitenkin oletettu, että he ovat joko veljeksiä tai serkuksia. Tähän olettamukseen luottaen molempien, Juhon ja Jaakon jälkeläiset ovat Hiitolan Kekki-sukuun ja sukuseuraan kuuluvia.

Sukukokous aloitettiin ehtoollismessulla Ahlaisten kirkossa. Koska Ahlaisten kirkkomaalla ei ole Karjalaan jääneille vainajille pystytettyä muistomerkkiä, laskettiin messun jälkeen kukkia sankarivainajien muistomerkille. Kukkien laskun jälkeen pastori **Esa Kekki** Lahdesta piti lyhyen hartauksen.

Kirkosta siirryttiin Ahlaisten Kievariin, jonka sali täyttyi, kun noin satakaksikymmentä sukulaista saapui paikalle.

Sukuseuran hallitus.

Kahvittelun jälkeen ohjelman mukaisesti pidettiin sukuseuran perustava kokous. Tämä kokous oli päätetty pitää vuosi sitten järjestetyssä suvun ensimmäisessä tapaamisessa. Silloin Porissa yli kaksisataapäinen sukulaisjoukko teki yksimielisen päätöksen sukuseuran perustamisesta.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin kokouksen avaja **Harri Kekki** Kangasalta, sihteeriksi **Helinä Kekki** Helsingistä ja pöytäkirjan tarkistajiksi **Aarne Rääkkönen** Nakkilasta ja **Satu Vesala** Espoosta.

Kokouksen alussa Harri Kekki esitteli lyhyesti Kekki-suvun historiaa. Seuraavana oli vuorossa varsinainen asia, sukuseuran perustaminen. Päätös perustamisesta tehtiin yksimielisesti ja sukuseuran nimeksi päätettiin Hiitolan-Kekki suku.

Sukuseuran sääntöjen hyväksyttiin pienin tarkennuksin. Seuran jäsenmaksuksi päätettiin 15 euroa/vuosi. Koska varsinainen sukukokous pidetään joka toinen vuosi, peritään jäsenmaksu kahdelta vuodelta samalla kertaa.

Sukuseuran hallitukseen päätettiin valita puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kahdeksan jäsentä hallitukseen.

Puheenjohtajaksi valittiin **Henna Tuomikoski** Porista, varapuheenjohtajaksi **Harri Kekki** Kangasalta, jäseniksi **Jarmo Hakala**

Seinäjoelta, **Helinä Kekki** Helsingistä, **Reino Kekki** Söörmarkusta, **Tuija Lankinen** Helsingistä, **Kirsti Oravamäki** Kauhajoelta, **Raija Peiponen** Porista, **Aarne Rääkköläinen** Nakkilasta ja **Merja Välimäki** Ulvilasta.

Varsinaiseksi tilintarkastajiksi valittiin **Kimmo Kalliölevo** Kullaalta ja **Pertti Vartio** Porista. Varatilintarkastajiksi valittiin **Timo Kekki** Porista ja **Satu Vesala** Espoosta.

Juhlalounaan jälkeen oli juhlan ja ohjelman aika. Juhlaan oli saatu esiintymään Evakot lauluyhtye, **Tarmo Peltomäen**, suvun vävyn, säestyksellä. Evakot lauluyhtyeen esitteli **Raija Laaksonen**, Tattarin sisaruksia Hiitolasta. Myös osa Evakoista on Kekin sukuun kuuluvia.

Sukuseuran uunituore puheenjohtaja **Henna Tuomikoski** piti puheen ja juhla-avalle esiteltiin juuri valitun hallituksen jäsenet. Arpojen myyjänä kunnostautui yksi juhlan nuorista osanottajista, **Siiri Kinnunen**.

Juhlan päättyessä oli jäsenilmoituksia tullut jo lähes sata, joten siitä on hyvä jatkaa. Tulevista tapahtumista suurimman kannatuksen sai sukuseuran puitteissa järjestettävä Karjalan matka entisille kotikonnuille. Niissä merkeissä ehkä jo ensi kesänä.

HARRI KEKKI

KERRO PERHEUUTISET

Pyhäjärvi-lehdessä.

Julkaisemme joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, poisnukkuneista, vihityistä ja valmistuneista. Lähetä tiedot toimitukseen, kerro sukujuuret ja laita mukaan myös valokuva. Muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun, kiitos!

Vammala vei voiton karjalaseurojen kyykkäkisoissa

Kolmen karjalaseuran eli Vammalan, Huittisten ja Äetsän kesken käytiin perinteinen kyykkäkisa Keikyän Honkolan kentällä. Vihmoi pientä sadetta, mutta suuremmat pilvet eivät onneksi osuneet kohdalle. Lämmin mehu piti lämpöä yllä heittäjille ja asiantuntevalle yleisölle.

Kisassa kilpailtiin alueen Karjalaseurojen mestaruudesta. Arpa määräsi aloittajiksi Vammalan ja Äetsän joukkueet, Huittinen huilasi. Vammala näytti kykynsä ja voitti pelin 25 miinuspisteellä Äetsän 43 miinuspistettä vastaan.

Lopuvuorossa ollut Huittinen pelasi seuraavaksi Äetsää vastaan. Ensimmäisen pelin hävinnyt Äetsä sisuuntui ja voitti pelin 20 miinuspisteellä Huittisten 25 miinuspistettä vastaan. Tämä peli oli parasta näytöstä kaikista illan peleistä.

Kolmannella pelillä haettiin ratkaisua. Tässä vaiheessa Vammalalla ja Äetsällä voitoistaan 2 pistettä. Jos seuraavassa pelissä Huittinen voittaa Vammalan, päätyvät kaikki joukkueet tasapisteisiin. Siinä tapauksessa joudutaan järjestys ratkaisemaan miinuspisteistä.

Viimeinen peli oli todella mielenkiintoinen ja tilanteet vaihtelivat Huittisten ja Vammalan välillä eri heittokierroksilla. Pelaajien heittokäsi oli jo pehmentynyt molempien joukkueiden heittäjillä.

Lopuksi Vammala osoittautui vahvemaksi niukasti miinuspistein 53 huittislaisten 58 vastaan. Näin lopputulos oli seuraava:

1. Vammala 4 pistettä
2. Äetsä 2 pistettä
3. Huittinen 0 pistettä

Joukkueissa pelasivat seuraavat henkilöt. Vammala: **Pekka Salonen, Oiva Kaasalainen, Kari Pakarinen** ja **Pertti Hakanen**. Äetsä: **Reino Ahvonen, Juhani Hakasuo, Jussi Virtanen** ja **Kalle Lehtimäki**. Huittinen: **Jarmo Kuronen, Harri Peltola, Aimo Äikiä** ja **Veikko Nurminen**.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtajat

Hallituksen puheenjohtaja
Yrjö S. Kaasalainen Harjavalta,
osoite Kallenk. 10
29200 Harjavalta
puh. 0400-626 770,
yrjo.kaasalainen
@luukku.com

Hallituksen varapuheenjohtaja
Juhani Forsberg
Helsinki,
Ryytimaantie 19 A 8 00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899,
juhani.forsberg
@fonet.fi

Hallintoneuvoston puheenjohtaja
Antero Pärssinen
Hollola,
osoite Kiviniementie 424 17120 Paimela
puh. 050-570 6575
tero.parssi@phnet.fi

Nuijan varresta

Kutsuvieraana Käkisalmissa

Korelan linnoitus on perustettu vuonna 1310 ja Pietari Suuri vaikutti Venäjällä 300 vuotta sitten. Näissä merkeissä järjestettiin Käkisalmissa syyskuussa juhlaseminaari, johon oli kutsuttu myös Suvannon Seudun pitäjäsäätiöiden edustajia, yksi kustakin yhteisöstä.

Moninaisten seikkojen vuoksi lähtijöiden määrä supistui neljään henkilöön, jotka kutsuvieraina osallistuivat 16.-17.9.2010 pidettyihin juhlallisuuksiin. Matkanjohtajana toimi Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja **Antero Pärssinen**, Sakkolan-Säätiötä edusti hallituksen puheenjohtaja **Hannu Turkkinen** ja Käkisalmin Säätiötä hallituksen puheenjohtaja **Erkki Heiskanen**. Näin arvovaltaisen ryhmän autonkuljettajana toimi allekirjoittanut, jonka henkilöautolla matka Karjalaan tehtiin.

Matkavalmisteluja tehdessäni totesin monen asian muuttuneen kahden vuosikymmenen aikana Venäjälle autolla matkustettaessa. Heinäkuun alusta lähtien on henkilöautossakin oltava ensiapupakkaus ja tarkastettu tulensammutin. Autovakuutus todistus (vihreä kortti) on oltava mukana viime vuoden alusta lähtien.

Kuljettajan kolmena kappaleena täyttämään venäjänkieliseen tulliselvitykseen merkitään auton tiedot, mutta puhelinta, kameraa ja valuuttatietoja ei tarvitse merkitä, ainakaan Vaalimaalla. Tämän lisäksi

jokainen henkilö täyttää maahantulo ja -lähtökortin kahtena kappaleena, joista jälkimmäiseen pyydetään hotellista leima paluumatkaa varten.

Ajoneuvon rekisteriote näytetään passin lisäksi niin Suomen kuin Venäjänkin tullissa. Jos autoa ajaa muu kuin omistaja, tarvitaan omistajan antama leimattu lupatodistus. Kansainvälistä ajokorttia suositellaan Venäjällä, mutta sitä ei kuitenkaan matkallamme kysytty tai tarvittu. Koska useimmiten olen ylittänyt rajan linja-autolla matkaryhmäni kanssa, saatoinkin matkallamme todeta: Henkilöautolla on helppo matkustaa!

Menomatalla käväisimme Viipurin maakunta-arkistossa sukutietoja tutkimaan. Viipuri-keskuksen ystävällisellä avulla saimme tulkin mukaamme ja meille oli varattu aika kahdeksi tunniksi sukutietojen tutkimiseen.

Sakkolan kirkkomaan muistolehdossa.

Minua kiinnostivat ajoneuvotiedot (133) ennen vuotta 1939, joita tuotiinkin kaksi arkistokansiolista eteeni tutkittaviksi. Mahdollisia tulevia käyntejämme varten saimme henkilökohtaisen leimatun lupapaperin käydä jatkamassa tutkimuksiamme vuoden viimeiseen päivään asti. Katsotaan nyt, miten asia-asia etenemme.

Toisena matkapäivänä käväisimme Sakkolan kunnanjohtaja **Ludmila Ivanovaa** tervehtimässä Hannu Turkkisen kanssa. Teetä juodessamme linja-autollinen Karjalan Liiton väkeä Suomesta saapuikin tutustumaan Sakkolan muistomerkkeihin ja hautausmaihin.

Lyhyt, avoin ja sydämelinen tilaisuus jäi mukavana muistona mieleemme kun jatkoimme matkaa ”Linnoitus Korela” seminaariin.

Ilmoittautuessamme museonjohtaja **Maria Lihaja**

Pietari Suuren patsaalla käynti.

antoi seminaariaineiston, rintamerkin ja nimikortin takkiin kiinnitettäväksi. Lounaan jälkeen totesimme seminaariin saapuneen väkeä meidän lisäksi mm. Pietarista, Petroskoista ja Lappeenrannasta yhteensä noin 40 henkeä.

Esittelyn jälkeen Käkisalmen elokuvateatterissa pidetyssä tilaisuudessa luennoitsijat pitivät lyhyitä esitelmää Korelan 700-vuotisesta historiasta, jota **Natalia**-tulkkimme taitavasti meille suomensi.

Meidän puheenvuoromme käytti **Antero Pärssinen**, jonka puheen teksti on ohessa lehdessämme. Hänen kysymyksensä: ”Miksi me olemme nyt täällä”, laitoi kuulijat miettimään tuon kysymyksen syvintä sisältöä.

Tervehdyskäynti Pietari Suuren patsaalla toriauki- on reunalla kuului myös päivän ohjelmaan. Illallinen nautittiin ennakkotiedoista poiketen Musakan Lomarrannan ruokasalissa.

Maria Lihaja ja kutsuvieraita.

Paikalliseen tapaan illallisen aikana pidettiin lukuisia lyhyitä puheita avoimessa ja välittömässä ilmapiirissä. Omassa puheenvuorossani toin esille ensimmäisen matkani tunnelmat tälle alueelle elokuussa 1990. Olin silloin hämmennyt ja levoton kaikesta näkemästäni ja kokemastani. Nyt kymmenniä matkoja tehneenä voin sanoa täällä asuvan ystävällisiä ihmisiä, joiden kanssa on luontevaa asioida. Olemme saaneet kunnostaa muistomerkkejämme ja olemme tervetulleita vierailemaan tänne yhä uudelleen. Kiitin isäntiämme kutsusta saapua tähän antoisaan seminaariin ja toivoin yhteistyömme kehittyvän edelleen.

Seuraavana aamuna käväisimme tervehdyskäynnillä Pyhäjärven nykyisen kunnanjohtajan **Nikolai Papinin** luona. Kaikki normaalia, kuului tavanomainen vastaus hyväntuulisen kunnanjohtajan taholta. Terveiset ja kuulumiset tulkkasimme meille Erkki Heiskanen.

Seuraavana aamuna käväisimme tervehdyskäynnillä Pyhäjärven nykyisen kunnanjohtajan **Nikolai Papinin** luona. Kaikki normaalia, kuului tavanomainen vastaus hyväntuulisen kunnanjohtajan taholta. Terveiset ja kuulumiset tulkkasimme meille Erkki Heiskanen.

Seuraavana aamuna käväisimme tervehdyskäynnillä Pyhäjärven nykyisen kunnanjohtajan **Nikolai Papinin** luona. Kaikki normaalia, kuului tavanomainen vastaus hyväntuulisen kunnanjohtajan taholta. Terveiset ja kuulumiset tulkkasimme meille Erkki Heiskanen.

Seminaari jatkui perjantaina iltapäivän puolelle, jonka jälkeen siirryimme Käkisalmen linnan nykyisiin tiloihin. Kutsuvieraat vastaanotettiin vanhan sisäänkäynnin eli muurin oikealta puolelta musiikin säestyksellä. Lyhyen linnan esittelyn jälkeen nousimme uudelle esiintymislavalle, jonka jälkeen tilaisuutta juhlistettiin vanhan tykin savulaukauksin.

Tämän jälkeen Maria Lihaja esitteli meille museonsa kokoelmat. Museo on siisti, sen kokoelmat ovat täydentyneet vuosien myötä ja siellä on paljon mielenkiintoista nähtävää. Päivän ohjelma päättyi yhteiseen lounastilaisuuteen linnan ravintolassa. Kiitos ja näkemiin linnan ystävällisen väki!

Illalla ehdimme käväistä Antero Pärssisen syntymäkodissa, jossa ei kuitenkaan oltu kotona.

Paluumatkalla hämmästelimme sienijä- ja marjametsällä kävijöiden suurta määrää, josta me suomalaiset voisimme ottaa oppia.

Viipurissa tutustuimme rovasti **Leena Revon** opastuksella Sorvalin hautausmaan kunnostustoimenpiteisiin.

Tämä matka jää helmenä muistojen joukkoon. Kiitos veljet hyvästä matkaseurasta!

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallituksen puheenjohtaja

Maria Lihaja ja kutsuvieraat Käkisalmen linnan uusitulla esiintymislavalla

Boris Goltz ja perhe. Tuna, Daniel, Nikolai, Vetzeslav, Valentinaa ei vielä ollut.

Goltzien rouva ja pojat Tana ja Kala. Huomaa turkkilainen tuoli.

Rouva Tuna Goltz ja tytär Valentina.

Vielä Salitsanrannasta, Goltzeista ja vähän muistakin

Salitsanrannan Goltzien kartanon vaiheista on kerrottu edellisissä lehdissä, ja tässä lisää tarinaa aiheeseen liittyen.

Meskasen ostivat Hanskin talon Salitsanrannalta Goltzien naapurista. Olen **Matti** ja **Hanna Hanskin** tytär, syntynyt 1921 ja viettänyt varhaislapsuuteni tuossa talossa. Pyhäjärvi-lehdessä ollut mielenkiintoinen ja ansiokas kirjoitus herätti mieleen muistoja minun varhaisimmilta vuosiltani siellä.

Isoisäni **Pekka Hanski** ja isoäiti **Anna Hanski**, o.s. **Vuohelainen**, muuttivat Jaakkimasta Pyhäjärvelle, Salitsanranta 9 tilalle Goltzin naapuruuteen. Isäni oli syntynyt Jaakkimassa 15.7.1897, joten hän oli silloin 2,5-vuotias. Goltzien talo oli ollut kesähuvilana, kunnes vallankumouksessa joutuivat pakenemaan Suomen huvilaansa. Siitä tuli heidän ainoa kotinsa. Talot ja tavarat oli pakko jättää Venäjälle. Heidän oletusta varallisuudestaan kertoi tarina, jonka olen kuullut. Boris Goltzin isän kuoltua vainajan arkkua veti "hiirenkarvainen" valjakko, jotka hevoset oli, sitten matkan tehtyään, ammuttu haudan partaalle. Niiden haluttiin seuraavan isäntäänsä ajan rajan tuolle puolellekin.

Goltzin lapsia **Daniel**, **Nikolai**, **Vetzeslav** ja **Valentina**, kutsuttiin arkikielessä Tana, Kala, Pula ja

Vala; a, o ja u ääntyivät venäläisittäin pehmeinä, lähes ä:tä, ö:tä ja y:tä muistuttaen. Pula oli paras leikkiverini, sillä olimme lähes saman ikäiset. Mielenkiintoista puuhaa oli ilimatojen ja jousimatojen pyydystäminen rannan valkeasta hiekasta, ja tattien etsiminen Tuna-rouvalle. Hän oli niistä mielisään.

Leikkien välillä käytiin keittiössä, piioilta saimme aina makupaloja. Sotien jälkeen tapasin Pulan Helsingissä. Hänestä oli tullut pitkä, komea tummakiharainen nuorimies, aivan isänsä näköinen. Hän kuoli 21.2.2002 Espoossa, perheellisenä. Isäni ja Boris pitivät yhteyttä loppuun asti. Vierailin isäni kanssa joskus sotien jälkeen heidän Tampereen lähellä olevassa kodissaan, ja Boris kävi sitten meillä täällä Tyrvällä. Tuna-rouva sai vanhemmiten reumatismia jalkoihinsa. Koirannahka jallassa auttoi eikä tahtia haitannut. Hän oli iloinen ja sydämellinen naapurin Tuna-rouva.

Salitsanranta oli iso, vaaras kyläyhteisö. Samanikäisiä nuoria parejakin oli useita. Muodostui tietysti ystäväpiirejä, jotka sitten keksivät yhteistä tekemistä, iltamia, retkiä sekä harjoittelivat ja esittivät näytelmiä.

Muistan eräät naamiaiset, joihin Goltzin Tuna ja äitini mm. tekivät naamareita, irtolettejä ja -neniä, viiksiä ja naamiiasujakin syntyi. Naamiaisia mentiin sitten juhlimaan jäätä pit-

kin Ivaskensaareen Summupulan taloon. Äiti ja isä olivat naamioituneet Junnuksi ja Alliksi; sarjakuvahahmot Hakkapeliitta-lehdestä. Äiti kertoi, että isä-Alli tarjoilijana oli niin nopea käännöksissään, että letti vaan suihki suorana. Hauska ilta muuttui jännittäväksi, kun ilma vaihtui myrskyiseksi ja sakeaksi lumipyryksi. Pimeälle jälle ei ollut menemistä. Koko porukka joutui yöpymään juhlatalossa hevosineen päivineen. Se mainittiin jälkeenpäin, että kaikissa vuoteissa oli ollut kahdet lakinat – vauras talo!

Isäni muistan näytelleen kerran maamiesseuran juhlassa lääkärinä, instrumentteina mm. kirves ja saha. Näytös heijastettiin varjo-kuvana katsojille.

Minun lapsuuteni aikana muistan Goltzien talon olleen vaalean vihreä ja verannan lasit olivat sinisiä ja valkeita vinoruutuja. Sisätiloista muistan erityisesti salin kaluston ihmeelliset tuolit. Kerrottiin, että ne olivat turkkilaiset, matalat, nelikulmaiset ja kokonaan topatut. Selkänoja muodostui kahdesta kulmittaisesta sivusta vastakkaisen kulman jäädessä istujan alle. Päälyys oli vihertävää kuvioista silkkisatiinia, reunoissa tummempaa yksiväristä silkkiä, lattian rajassa punotut silkkitupsut. Jokainen tuoli oli taideteos.

Salin seinällä oli muutama kultakehyksinen taulu ja iso trymoopeili. Ruokasalin seinällä oli täytettyjä lintuja soikeisiin tammialus-

toihin kiinnitettyinä, ja tummien ikkunaverhojen reunassa pampulat. Muitakin ihania tavaroita jäi lapsen mieleen. Talo oli säilynyt vallankumoukselta.

Goltzin mailla oli muitakin emigrantteja. Jotkut viipyivät vain vähän aikaa, toiset kauemmin, kuten **Zerbakov**. Hän oli taidemaalari. Pyhäjärveläiset tulivat tuntemaan erikoisesti hänen Laatokka-työnsä. Meilläkin sellainen oli. Hän teki myös Salitsanrannan maalauksen. Se meni veljeni mukana Ruotsiin ja jäi sille tielleen hänen kuolemansa jälkeen.

Goltzeille menevän tien alkupäässä oli pieni mökki. Sitä ei ollut enää pitkiin aikoihin, mutta lapsuuteni aikana se tönötti tienposkessa. Asukkaat olivat **Jörkki** ja **Jörkin Liisa** (nimi saattoi olla esim. **Björk**). Heidän elinpiirinsä "kop-poli" käsitti aitausten mökin ympärillä ja vähän maata heidän valkealle lehmälleen. Heinät Liisa keräili lehmälle tien varilta ja sai naapureilta. Liisa kehräsi villoja kylän naisille. Jörkki itse istui keskilattialla keinuolissa piippua poltellen, ja Liisakin haisi tupakalle. Jörkki oli kai ollut merimies nuoruudessaan.

Joitakin vuosia sitten olen käynyt noissa lapsuuteni maisemissa. Meidän ja meidän jälkeemme Meskasen talossa oli jonkunlainen sahan konttori, isoja tukkipuita talon seinustalla. Mitään muita rakennuksia ei

Isäntämiehiä Salitsanrannalta. Vasemmalta seisomassa viidentenä Aleks Määttänen, kuudes Uno Musakka, seitsemäs Eelis Roininen (?) ja kahdeksas Boris Goltz.

Salitsanrannan emännät lapsineen piknikillä Riiskan kankaalla. Oikealta Hanna Hanski ja Paula, Annamari Kukko ja Mari, Sanelma ja Aili, Aino Musakka ja Leo, vasemmalla oleva äiti kahden lapsen kanssa tunnistamatta.

ollut. Hopeapajut tien reunaan olivat isot. Talon räystään alta löytyi vielä alkuperäistä vaaleanpunaista väriä.

Goltzin koivukuja rantaan oli entisellään, vain yksi koivu oli kaatunut polun poikki ja lahonnut siihen. Polku kiersi sen ulkopuolelta. Talo oli väriltään punainen. Upeasta lasiverannasta ei näkynyt jälkeäkään. Ajan hammas oli lyönyt kaikkeen oman leimansa. Talossa oli sodan aikana ollut tutka-asema. Koko alue oli ollut tarkoin vartioitu ja asiattomilta pääsy ankarasti kielletty.

Pala kurkussa minä noita lapsuuteni leikkipaikkoja ja tantereita katselin. Vain Pyhäjärvi peltojen takana kimalteli yhtä sinisenä ja tutun tuntuisena, kuten silloin kauan sitten.

Mukana on muutama vanha valokuva Salitsanrannan ihmisistä. Ehkäpä joku saattaa vielä löytää kuvista sukulaisiaan.

PAULA HAIKKA
o.s. HANSKI

P.S. Leo Musakasta tuli mieleen. Hän on Aino ja Heikki Musakan poika. Minun ikäiseni, kastettu kuulemma samalla vedellä. Leo oli metsänhoitaja Ronkaisen autonkuljettaja. Ronkaisen koti oli Juvalla, kuten mekin silloin asuimme.

Ronkainen yöpyi toisinaan Juvalla, ja Leo, salitsanrantalainen – melkein sukulainen – yöpyi meillä. Meiltä hän lähti sinäkin aamuna, joka sitten jäi hänen viimeisekseen. Erittäin pahassa lumipyryssä hän joutui nokkakolariin ja kuoli heti.

Leo oli miellyttävä ja mukava nuorimies. Niin pitkä, että naputteli meidän ryijyn seinään katonrajan seisaaltaan.

Leo seisoo äitinsä sylissä kuvassa, jossa ovat Salitsanrannan emännät lapsineen piknikillä Riiskan kankaalla (kuva ylh.).

Pyhäjärveläiset nuoret parit retkellä Imatralla. Kirjoittajan äiti Hanna kuvassa keskellä kukkahameessa, isä hänen oikealla puolellaan.

Istumassa vasemmalta Matti Hanski ja Heikki Musakka, takana Toivo Hanski, Vilho Musakka ja Herman Happonen. Toivo Hanski kaatui Raudussa 1917.

Talkoita ja tarjoomuksia

Kylien elämässä talkoot olivat tavanomaisia vielä 1930-luvulla. Ne auttoivat taloja selviytymään töistä elonkorjuuaikoina ja olivat hauskaa vaihtelua harmaaseen arkeen, kun työn päälle usein pidettiin kalenat.

Pyhäjärvellä esivalta oli ottanut erittäin tiukan linjan siihen, ettei puukkoja tai muita aseita saanut väenkokouksissa pitää mukana. Ehkä tästä syystä se vainosi myös luvattomia kalenoita.

Jooseppi Lahti piti viljankorjuutalkoot jolloinkin 1930-luvun jälkipuoliskolla. Töiden päälle Joska oli järjestänyt talkootanssit. Mistä lienee poliisi Soikkeli saanut kalenat tietoonsa, kun ilmaantui pyytämättä ja odottamatta paikalle ja lopetti lystit siihen. Kun poliisista oli tehty havainto, miesväki rupesi kiireesti piilottamaan puukkojaan. Teräsehan oli jokseenkin jokaisella mukana, koska se oli työssä välttämätön. En muista, tuliko Joskalle sakkoo talkoitensa kylkiäisenä, mutta kylän väki kyllä paheksui tätä talkoitien huvipuolen tyyliä lopetusta.

Kerran oli Tatin Taavetti järjestänyt kauranniitotalkoot. Sää oli suopea ja väkeä koolla kosolti. Taavetti oli erityisesti huolehtinut juomapuolesta. Ettei tarvinnut turvautua veteen, mikä ei anna uutta energiaa kulutetun tilalle, hän oli varannut pellon reunaan tonkallisen piimää. Sitä oli

kerätty useana päivänä, jolloin piimällä oli taipumus saostua astian pohjalle heran jäädessä pinnalle. NBäin oli myös tonkan laita. Taavetti toimi itse jakeelijana. Hän esitti juomaan tulijalle asiallisen kysymyksen: "Kirkasta vai mölläkää?". Joka tahtoi kirkasta, sai heraa päältä, mutta mölläkään tilaajalle Taavetti koukkasi nektaria pohjapuolelta.

Pikkupojan rooli talkoissa oli tietysti ensisijassa osallisuus kahvipöydän herkkuihin. Tämä rooli tuli kai jotensakin hoidetuksi, mutta Taavetin talkoisiin liittyi vielä erityinen tähti-hetki, kun työn jälkeen pidettiin kalenat. Lienevätkö olleet luvanperäiset vai oliiko porukkaa varoitettu pitämään talkookutsu sivullisilta piilossa, mutta päivän päätteeksi tanssittiin Taavetin ladossa. Aallon Simon grammari pani paras-taan. Historiallisiksi tilaisuuden teki se, että sain konetta hoitelevan korkeimman tahon luvan vääntää vetoa grammarin kammesta. His Master's Voicen koira tuskin voi olla sen lumoutuneempi isäntänsä äänestä kuin kammen väentäjä oli kosketuksestaan tuohon tekniikan ihmeeseen.

Rantalaisen Pauli on koulupiirin kirjassa muistellut talkoita, joilla oli määräraivata Tatin hakaan sopivan tasaiselle paikalle pallokenttää. Varmaan oli täh-

täimessä pesäpallo, koska jalkapallona tunnettu mielenhäiriö ei ihmeemmin levinnyt maaseudulle. Noissa talkoissa oli vauhtia enemmän kuin valvontaa, sillä joku kiireinen kaatoi lepän päälleni ja sain sen latvuksesta aika tällin. Eipä sille kentälle ihmeemmin virinnyt pelitoimintaa, mutta Tatin lehmät hyötyivät keskelle leppikkoa syntyneestä nurmikosta.

Reiluahan se oli Taavetilta, kun luovutti hakamaata kylän nuorten käyttöön. Varmaan tuolta aholta oli haukannut osansa myös se talon mullikka, joka oli karjaa juhannuksen tienoilla 1944 ajoon koottaessa onnistunut piiloutumaan ja jäämään samaiseen hakaan. Muuan Kallenkartanoon tuolloin jätetyn työporukan isännistä kertoi, kuinka oli kaverinsa kanssa sattumoisin joitain päiviä myöhemmin löytänyt mullikan ja saanut sen kiinni. Sillä oli osoitelappukin tuolloin kaulassaan, mutta lappu sattu irotoamaan ennen kuin miehet saivat mullikan työporukan hoteisiin. Kun kukaan ei tuntenut elukkaa varmasti omakseen, niin päätettiin vahvistaa joukon muonitusta niillä lihoilla, mitkä Taavetin haka tahtoi tarjota. Hyvää oli sapuska ollut kaikkien yksimielisen todistuksen mukaan, hänenkin joka – tosin tietämättään – kustansi porukan pidot.

ERKKI LEHTINEN

Portti

Se on vuosikymmenten takaa kuin portti menneisyydestä. Se jälleen aukeaa, on kiehtovaa katsastaa, mikä kätkeytyy portin taa. Pieni paljasjalka taapertaa nyt portin taa, ei kukaan huomaakaan tulijaa, näin piilos olla saa.

Äiti etsii huolissaan, missä tyttönen, naapuri nyt huomaa sen, hän huikkaa iloitin, mitä etsit, katselet.

Portti on raollaan, on tyttö kadonnut, älä ole huolissaan, on tyttö toissä nyt.

Oli tyttö oven aukaissut ja porstuassa munakorin havainnut hän niitä rupes heittelemään ulos ovesta.

Voi voi kun harmittaa, miten voinkaan korvata, antaa tytön töitä tehdä, on noin kovin touhussaan.

Vuosikymmenten perästä olen käynyt samalla portilla, en muista näistä puuhista, vain kuulopuheista.

Näin muistot mieltä lämmittää, kun saavun portille, sain lapsena siellä taapertaa helmas koti-Karjalan.

SUOMA SAARINEN

Vanhon karjalaisia työtapoja DVD:llä

Alakylän ”Pyrintö” Nuorisoseuran perinetoimikunta myy DVD-levyyn hintaan 15 euroa/kpl. Jos levy toimitetaan postitse, peritään toimituskuluja 2,5 euroa.

Tilauksia vastaanottavat:

Oiva Kaasalainen
Kannintie 7,
38210 SASTAMALA
Puh. 050-3550169.
oiva.kaasalainen@kopteri.net

Orjo Pärssinen,
Sarkiantie 169
38300 SASTAMALA
puh. 03-5135294
tai 050-5994096

Matka kotiseudulle näytti oman syntymäkammarin

...käki kukkuu siellä ja keivät on...

Karjalaan mennessä koskettava käen kukunta oli jo illalla vastassa, ja aamuin illoin matkan aikana saimme nauttia siitä.

Osallistuimme **Laila Innanen** vetämään matkaan synnyinseudulleni Pyhäjärven Pyhäkylään 28.-30.6.2010. Liityimme iloiseen seurueeseen Helsingistä, puolisoni **Veikon** ja ystävämme, rovasti **Eeva Airilan** kanssa. Matkalaisen joukosta tapasin pikkuserkkuni **Pekka Inkisen**, hän oli vaimonsa **Helkan** kanssa toista kertaa tutustumassa juurille. Olimme tavanneet yli 40 vuotta sitten! Puolisolleni ja minulle matka oli kolmas kerta entiselle kotiseudulle.

Laulellen jatkoimme matkaa. Viipurissa teimme kierroksen kauppahallissa. Ulkona pieni tyttö myi magneettinukkeja jääkaapin oveen eurolla, ja muistutti, että tati laita laukku kiinni, täällä varastetaan. Sanoi lähtiessäni, muista pientä Isabella; kyllä, minä sanoin.

Matkan varrella pysähdyimme viettämään kahvitilaa. Kuljettaja keitti kahvit ja kutsui matkakumppanit karjalanpiirakoille ja tiikerikakulle, jotka olin leiponut tarjottavaksi "häävieraillemme", 52-vuotishääpäivämme kunniaksi. Tuli ikimuistoinen päivä, kun matkalaiset yllättivät meidät ihanalla Nuoruusmuistoja -laululla – ja hääpari laittoi valssiksi. Saimme lahjaksi kolme pulloa shampanjaa, jota lupasimme tarjota Musakan lomarannassa illanvietossa.

Musakalle tullessa majoitimme uuden rakennuksen yläkertaan, jossa oli vii-

si huonetta ja suihkut. Uudet, puhtaatta tuoksuivat tilat antoivat rauhallisen yön. Pääskynen kävi ikkunaruudun takana aamuin illoin meitä tervehtimässä. Ruokailu, saunominen ja pulahdaminen Pyhäjärveen virkistivät matkapölyt pois.

Illalla teimme kävelyretken 2,5 kilometrin päähän kotiin muutamien ystävien kanssa. Hyttysparvet olivat myös seuranamme. Matkalla näimme uuden kansakoulun, joka valmistui vuonna 1937 ja oli talvisodassa sotasairaala. En tiedä, onko siellä keitä asutettuna. Vanhoja, ränsistyneitä, harmaita taloja. Vanha kansakoulu, joka on tuotu jostain, on erinäköinen. Ohitimme entisen lääkärin talon myös. Venäläisten jo 1990 valmistunut suuri asuinrakennus seisoi elottoman näköisenä entisen Ala-Pekkolan, **Juho** ja **Elissa** Inkisen talon paikalla.

Sitten oli kotini Ylä-Pekkala, **Matti** ja **Hilma Inkisen** talo. Puut ja pensaat olivat kasvaneet niin, että taloa näkyi vain vähän. Ränssityn aita ja portti erottivat talon tiestä. Hoitamaton piha ja tienoot olivat surullinen näky.

Uskalsimme mennä ihan pihaan, vaikka oli myöhä. Koira haukkui ja tuli vastaan. Eeva Airila meni edellä, sanoi, kyllä me menemme sinne. Päla nousi kurkkuun, tunne kotiin tulosta oli liikuttava. Rapuulle tuli henkilö, jonka 1990 tapasimme ensikäynnillä; tunsimme toisemme ja halusimme nyt. Taloa asui silloin vanha pariskunta, mies entinen sotalentäjä, ja heidän tyttärensä, joka nyt tavattiin, ja hänen pikkutyttönsä, joka nyt on 24-vuotias. Asuvat Pietarissa, tämä Pyhäkylän talo on heidän kesäpaikkansa.

Kiersimme taloa ulkoapäin ja sisältä. Kävimme mummoni kammarissa ja olohuoneessa, jossa olen syntynyt. Tupakeittiö oli jaettu useammaksi huoneeksi, ja sulana, maitohuone, oli eteisestä vasemmalla oleva huone. Mieleeni muistuu lämmin maito ja voin kirnuaminen ja separaattori.

Seuraavana päivänä teimme matkan Konevitsan luostariin. Luostari oli ulkoapäin entisöity. Alakeran kirkko oli saatu entisöityä, mutta yläkeran kirkko-osa oli kesken. Näky oli joka tapauksessa kaunis, koskettava.

Menomatkamme luostariin tosin viivästy, kun jouduimme kääntymään taaksepäin. Meille ilmoitettiin, että haemme laivaan uusia matkalaisia, joiden matka keskeytyi, kun laiva oli tehnyt stopin. Saimme arvovaltaista väkeä toisesta laivasta: munkkeja, nuoriseja ja kauniita, hyvin pukeutuneita naisia menossa Pietarista Konevitsaan vierailulle. Rannalla tervetuloitovotukset olivat näkemisen arvoiset – kumarruksia, suudelmia ja halauksia.

Teimme pitkän kävelyretken saarella. **Antti Musakka** esitteli luontoa ja sinne rakennettuja tsasounia, eli kyläkappeleita, rukoushuoneita. Kävimme Hevoskivellä, jossa on kavionjälki. Sen viereen ja osittain päälle oli rakennettu myös pieni tsasouna. Paluumatkalla laivasta ihailimme vielä kaunista näkyä, luostari sinisine kupoleineen, sinistä taivasta vasten.

Kahvit ja kalakukot, suolamuikut ym. herkut odottivat rannan läheisyydessä, kun palasimme pitkittyneeltä matkaltamme. Kiitos maukkaista tarjoiluista Lailalle ja autonkuljettajalle.

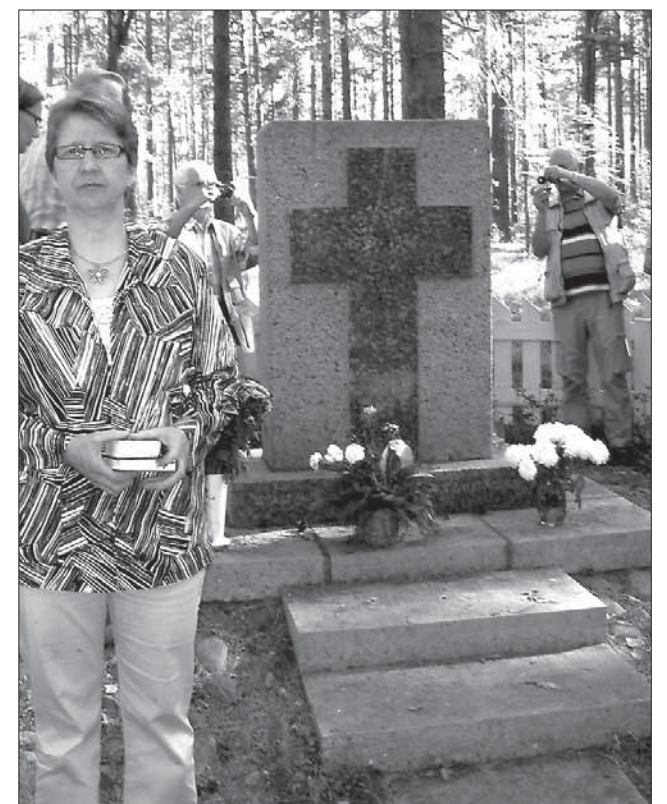
Marja Lahtinen Veikko-puolisonsa kanssa Marjan syntymäkodin edustalla.

Seuraavaksi ajettiin Käksälmeeseen, jossa kierros kaupungilla ja torilla. Palatuaamme Lomarantaan vietimme ohjelmallisen illan huvimajassa, jossa oli laulua, lausuntaa yms, ja tarjottiin shampanjat ja paistettiin makkarat.

Aamulla varhain yhteiskuva ja sitten matka sankarivainajien muistopatsaalle, jossa hiljennyimme kuuntelemaan rovasti Eeva Airilan puhetta sodassa kaatuneiden muistolle. Hän kiitti sotiemme sankareita, jotka puolustivat isänmaataamme uhraamalla oman henkensä. Veisasimme lopuksi virren Siunaa ja varjele meitä.

Matkamme jatkui Pietarin, Narvan ja Tallinnan kautta kotiin.

Karjalasta jäi mieleeni ajan pysähtyneisyys. Karjalan koivikot ja mäntymetsät huokaavat tuulessa. Jätitiputket ovat vallanneet laaksot ja muut tienoot, rappeutuneet, luhistuneet rakennukset odottavat kohtalooan. Aivan kuin **Osmo Immosen** sanoittamassa Pyhäjärvi kaipuu -laulussa sanotaan:

Rovasti Eeva Airila piti muistopuheen sankarivainajien patsaalla.

"Kylät ankeina siellä nyt seisoo, monet talot on kadonneet pois. Tönöt vallanneet labdet ja niemet, kuka meistä niis asua voisi. Pajut peittää nyt pellot ja tienoot, jne..."

Eestin puolella oleva linnake on noin 1300-luvulla ruotsalaisten rakentama.

Opas kertoi valtavasta Krenholmin tekstiilitehtaasta, joka perustettiin 1860. Sillä oli oma sairaala ja yhdyskunta, työntekijöistä pidettiin huolta. Toiminta jatkuu osittain vieläkin. Kesko omistaa tehtaata ja toimittaa tuotteita Anttilaan. Osa valmistetaan halpamyymäläissä. Tehdas- ja sairaalarakennukset olivat hyväkuntoiset. Sairaala on edelleen toiminnassa.

Iltapäivällä lähdimme kohti Tallinnaa. Pieni kävely Vanhassakaupungissa ennen kuin laiva lähti illan suussa kohti Helsinkiä. Kiitos vielä Laila Innaselle ja urhealle autonkuljettajalle ja kaikille mukana olleille, myös Musakan Lomarantaan. Hyvää syksyä!

MARJA ja VEIKKO
LAHTINEN,
(Marja o.s. INKINEN)

Matkalaisryhmämme Musakan Lomarannassa 30.6.2010.

Antti Äikiän 80-vuotissyntymäpäivän lahjamatka tehtiin toukokuussa 2010

Syntymäpäivämatka kutsui perheen Pyhäjärvelle

Koko lapsuuden ja nuoruuden kuunnelleena pap-pani **Antti Äikiän** tarinoita Karjalasta, alkoi nyt aikuisiällä kiinnostaa käydä katsomassa pappin synnyinseutuja. Mikäs sen hienompi ajankohta matkalle olisi-kaan, kuin lähteä Karjalaan toukokuussa 2010, kun pappi täyttäisi 80 vuotta.

Juttelin asiasta mieheni **Mikael Saulamon** ja pap-pani veljen **Pentti Äikiän** kanssa syksyllä 2009.

Alkuperäisen suunnitelman mukaisesti myös Pentin piti osallistua matkaan. Pentin vinkkien perusteella otin yhteyttä **Reino Äikiään**, joka lupautui reissullemme matkanjohtajaksi. Reinon opastuksella olin yhteydessä lokakuussa 2009 Lomaranta Musakkaan, josta varasin alustavasti tarvittavat huoneet.

Vuoden vaihteen jälkeen otimme mieheni kanssa asian puheeksi Antin kanssa, joka kertoi haluavansa myös lapsensa mukaan matkalle. Olin siis yhteydessä Antin lapsiin; isääni **Jorma Äikiään**, setääni **Arto Äikiään** ja täteihini **Marketta Äikiään** ja **Marjanne Höckerstedtiin**.

Sovimme Antin lapsien kanssa, että reissu olisi meidän kaikkien yhteinen syntymäpäivälahja Antille. Olin keuhkolla 2010 yhteydessä Reinoon ja vahvistin meidän porukkamme osallistujamäärän. Reino lupasi järjestää bussikyödin **Salmin Helin** kanssa ja värvasi reissuumme Huittisista lisää väkeä.

Toukokuisena aamuna klo 4.15 Karjalan viirin liehuessa lippusalossa kotimme pihassa, lähdimme Antin ja Jorman kanssa ajamaan kohti Lauttakylän asemaa, josta Porista tuleva bussi tulisi meidät ja muut Huittisista lähtevät noukkimaan. Ajoimme Tampereen kautta Helsinkiin, josta otimme loput matkalaiset kyytiin. Jo heti bussissa menomatalla oli havaittavissa varsin letkeä tunnelma.

Ylitimme rajan Vaalimaalla ja emme ajaneetkaan tavanomaista tietä Pyhäjärvelle, vaan suuntasimme entiseen Kivennavan pitäjään, josta saimme **Antti Musakan** pienen odotetun jälkeen oppaaksemme. Matka jatkui Terijoelle ja kohden Pietarin laitakaupunkia josta käännyimme kohti Vpl. Pyhäjärveä.

Maisemat Venäjän puolella olivat vaihtelevat; Terijoen upeat hiekkarannat ja rikkaiden vapaa-ajan asunnot olivat totaalinen vastakohta huonosti hoidettuihin teihin ja vähemmän kunnossapidettyihin taloihin. Pitkän ja osittainen sa-

Antti ja Pentti Äikiän kotitalo Pattoisten kylässä on jäljellä, tosin pienempänä kuin ennen.

teisen päivän jälkeen saavuimme Lomaranta Musakkaan, jossa meidät otettiin avosylin vastaan. Todella herkullisen illallisen jälkeen oli vuorossa sauna ja illanvietto, jonka allekirjoittanut jätti väliin ja meni ajoissa nukkumaan.

Hyvin nukutun yön jälkeen söimme aamupalan ja lähdimme Antti mukana matkaan.

Musakan pihassa kuulin bussissa, että olimme menossa Vpl. Pyhäjärven sankarihaudalle, jossa sain pappin kanssa laskea kukat. Tunnelman teki täydelliseksi pastori **Jaakko Lehtimäen** puhe, joka sai jälleen allekirjoittaneen hyvin herkälle tuulelle.

Sankarihaudalta jatkoimme matkaa kohti Salitsanrantaa, jossa tarkoituksena oli käydä katsomassa pap-pani Antin kotia Pattoisissa.

Tie oli kuitenkin siellä niin huonossa kunnossa ja vettäkin satoi, että Musakan Antti lupautui viemään meidän porukkamme sinne illallisen jälkeen pikkuautolla. Tästä hiukan pettyneenä jatkoimme matkaa kohti Käkisalmea. Torilla kävimme katsastamassa paikallisen tarjonnan sekä piipahdimme Käkisalmen linnassa.

Käkisalmealta ajoimme Räisälän kautta Sakkolaan, Rautuun, Metsäpirttiin, josta palasimme Sakkolan kautta Pyhäjärvelle. Piipahdimme matkalla myös eräässä lasten huostanotokodissa, jonne Heli vei monta matkalaukullista vaatteita ja leluja. Pitkän ja osittain sateisen päivän jälkeen saavuimme Musakan Lomarantaan, jossa illallinen jo odotti.

Retki Ivaskensaareen ja Pattoisiin

Meillä oli tosin vielä se tärkein reissu edessä. Koska meitä oli kuusi, niin tarvitsimme toisen auton, jot-

ta mahtuisimme kaikki kyytiin. Antin äiti lupautui toiseksi kuskiksemme. Koska menimme kahdella autolla, myös **Eskolan Rauno** pääsi mukaamme.

Näin siis alkoi meidän porukkamme tärkein matka. Päätimme ensin käydä katsomassa pappin synnyinkotia Ivaskensaareessa. Ajoimme todella huonokuntoista ja kuoppaista tietä monta kilometriä ja välillä tuntui, että auto ei mitenkään voi selvitä ehjänä perille asti.

Viimein kuitenkin saavuttiin talon pihaan ja tunnelma oli käsin kosketeltava. Kivinen ja suuri talo oli ehjänä pystyssä omenapuiden katveessa, ja Antti tiesi kertoa, että se on tällä hetkellä venäläisten vapaa-ajan asuntona. Talossa ei ollut ketään ja uskaltauduimme hiukan pihalle kuvaamaan.

Talo näytti ihan samalta kuin Pentin näyttämässä valokuvissakin. Ja etenkin ikkunoiden suuret ikkunalaudat olivat hienot. Pystyin hyvin kuvittelemaan Antin ja Pentin siellä pienenä istuskelleen. Ja paikka oli todella hieno, harvalla lapsella on tänä päivänä moista pihapiiriä ympärillään.

Ivaskensaaresta lähdimme ajamaan kohti Salitsanrantaa ja Pattoista. Pitkän ja kuoppaisen sekä mutaisen ajon jälkeen matkamme pysähtyi suuren ojan luokse, josta jalkauduimme. Kävelimme pimenevässä illassa laidunmaan halki kohti pappin viimeistä kotia Karjalassa.

Pihavalon jo valaistessa pihaa näimme ison kuusen suojissa olevan harmaan hiukan kaltevan talon. Uskaltauduimme koputella oveen, kenenkään kuitenkaan sitä avaamatta. Olin jo Suomesta ostanut pari pakettia kahvia, jotka jätimme portaille olevien saappaiden sisään. Tuliaisiksi ja muistoksi käynnistämme.

Antti tiesi täälläkin kertoa talon olevan venäläisen

Antti ja Pentti Äikiän syntymäkoti Ivaskensaareessa. Simo Hämäläinen omisti talon ennen sotia. Henkilöt vasemmalta: Arto, Marketta, Marianne, Antti, Jorma ja Virpi.

Reino ja Antti Äikiä Pyhäjärven aseman rappusilla. Ssukulaispojat lähtivät asemalta 3.12. 1939 evakkoon.

vanhan rouvan vapaa-ajan asunnon. Ikkunoissa oli valkoiset pitsiverhot ja pihalla oli ulkorakennuksen edessä se sama kivi, jonka päällä Pentti ja Antti kertoivat lapsena leikkineensä. Täällä todella tunsin ajan pysähtyneen ja huomasin pappin silmien kyyneltyneen. Tosin taisi siinä muillakin olla hiukan kosteutta silmäkulmissa.

Kymmenen aikoihin illalla kävelimme takaisin autoille, joista ajoimme Musakaan viettämään viimeistä iltaa. Muu porukka olikin jo kerennyt saunaa ja vietti varsinkin hilpeissä tunnelmissa iltaa.

Liityimme mukaan ja pääsimme jopa kuulemaan

laulua ja vihellystä. Illan aikana myös tanssimme ja seurueen naiset joutuivat kukin omalta osaltaan tanssimaan hiukan enemmän kuin miehet.

Aamupalan jälkeen lähdimme ajamaan kohti Viipuria. Viipurissa kävimme torilla sekä kauppahallissa, josta ostinkin tuliaisiksi kotiin. Viipurista ajoimme Vaalimaalle, jossa tällä kertaa rajan ylitys ei sujunutkaan niin nopeasti kuin tullessa. Vaikka paperimme oli täysin kunnossa kesti nelisen tuntia ennen kuin ryhmämme pääsi niitä esittämään.

Vihdoin pääsimme rajan yli ja ajoimme Porvoon, Tikkurilan ja Espoon Ikean

kautta Lauttakylään. Jäimme pappin kanssa Lauttakylässä pois, josta ajoimme sitten kahden saareen.

Pitkän päivän ja upean reissun kruunasi kotona lippusalossa liehuva Karjalan viiri, joka oli allekirjoittaneen mielessä saanut varsin uuden merkityksen.

Minulle ja monelle muulle seurueemme jäsenelle matka Karjalaan oli ensimmäinen. Heli Salminen, Reino Äikiä ja Antti Musakka kertoivat matkan aikana näkymistä. Pitäjähistorian ja koulupiirikirjan sivuilta on ollut mahdollisuus vielä tarkistaa monta tietoa.

VIRPI SAULAMO,
Antti Äikiän pojan tytär

Kokouskutsu

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n syyskokoukseen

Tervetuloa Helsinkiin **Karjala-talolle, Käpylänkuja 1, 00610, Laatokkasaliin sunnuntaina 07.11.10 klo 13.00** seuran syyskokoukseen. Käsitellään sääntömääräiset syyskokousasiat mm. puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta vuodelle 2011, jäsenten valinta erovuoroisten tilalle hallitukseen vv. 2011-2012, jäsenmaksusta päättäminen, toimintasuunnitelma ja tulo- ja menoarvio vuodelle 2011.

Kokouksen jälkeen **Kuvamuistoja juhlien vuodesta.** Näytämme videotykillä parhaimmista otoksista kokoamamme kuvakoosteen tämän vuoden merkkitapahtumista: Talvisotaitapäivästä, Seuran lipun nautausjuhlasta, Karjalan Liiton 70v juhlasta ja Karjalaisilta Laulujuhlilta sekä Pyhäjärvi-juhlilta Kouvatsalta.

Keskustelun lomassa nautimme perinteiset kahvit pikkupurtavan kanssa, tällä kertaa saamme kunniapuheenjohtajamme **Juhani Forsbergin** itse leipomia karjalanniirakoita. Yhteislaulua sekä perinteiset arpajaiset, joita varten vastaanotetaan lahjoituksina pieniä voittoja. Tilaisuudessa on saatavana seuran teettämää vaakunapaitaa, 50-vuotishistoriikkia ja Muistojen järvi- dokumenttifilmiä.

Toivotamme lämpimästi tervetulleiksi kaikki seuramme jäsenet ja muutkin pyhäjärveläisyydestä ja karjalaisuudesta kiinnostuneet!

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n hallitus

Vpl. Pyhäjärvi-seuran

kotisivut

Karjalan Liiton

sivustoilta

osoitteesta

www.karjalanliitto.fi/

vplpyhajariseura

löytyvät Vpl.

Pyhäjärvi-seuran

nettisivut.

Kotisivuja tullaan

muokkaamaan ja

täydentämään

tämän vuoden

aikana.

Vanhat palstat puhuvat

Vpl. Pyhäjärvi-lehti 50 vuotta sitten.
Kooste: Reino Äikiä

KUIN KOTIKOIVU

(Vanhusten juhlassa 9. 10. -60)

Kotikoivu variseeepi väliin hiljaa.

Joskus tuuli yltyy riipimään,
saaden lehdet irti, syksynviljaa,
lennättäen kauas lepäämään.Syksyn lehti, kaunis, kellastuva,
mi hiirenkorvin kevähällä sait,
et surrut, että olet lakastuva,
jo vihreänä tiesit luonnonlait.Et katunut, on lyhyt suvi Suomen,
ja pääskymenkin poies jälleen saa.
Iloitsit — maa tää valkokukkatuomen,
on myöskin koivunlehden rakas kotimaa. —— Ihminen kasvaa luonnon kanssa rinnan
syntyen, syttyen ja sammuen.
Ihmisyys maksaa monenlaisen hinnan,
iloiten ilosta ja tuskin tummuen.Muistaen nuoruutensa kevään silloin,
kun norja varsi ylös kurkottui.
Kuunsilta kuinka välkkyi usein illoin,
ja tuulensoittoon surut unohtui.Muistaen miehuutensa voimapäivät,
kun terveenä sai olla kättä kaks'.
— Ne ajat nyt jo kaikki taakse jäivät,
työn jälkeen onkin lepo parahaks.Siksi päivät mielin tyynin ota vastaan,
ja kiitä hetkestä, mi täällä kuljetaan.
Ei Taivaan Isä koskaan jätä lastaan,
niin uskomme me yhä uudestaan.

Hilja Matikainen

Vpl. Pyhäjärvi-lehti 25 vuotta sitten

"Vähäpuolha
näitä on"

Ennenvanhaa ihmistä arvostettiin hänen työkykynsä ja työtehonsa mukaan. Joutuisaa, paljon aikaansaapaa ihailtiin, hidasta ja saamatonta halveerattiin. Jopa avioliitto-markkinoilla työteho oli tärkeämpi tekijä kuin kauneus. — Aatin-Juna valitsi kahdesta vaihtoehdosta vaimokseen sen, jolla oli suuremmat kädet. Arveli, että tuo paremmin jakso raataa.

Kyläyhteisössä hitaus ja saamaattomuus eivät pysyneet piilossa. Oli helppo nähdä, montako paria aitaa tai montako kymmenikköä kauraa itse kun-kin jäljiltä syntyi. Erityisen hyvin tehokkuus paljastui tal-koissa ja muissa yhteisissä tou- huissa.

Riiskan kylässä Laatokan rannalla kalasteltiin paljon. Ja joskus sattui, että apajasta nousi niin suuri saalis pikkumuikkuja eli molkkeja, että pi- ti hälyttää perkaajia jopa lähi- kylistä; perkaamattomina ei niitä voinut lähteä kuljetta- maan pilaantumisvaaran vuok- si. Molkkien perkaaminen oli yksinkertaista hommaa: peukalon kynsi kalan leuan alle ja suoli pois! Mutta oli tärkeää, että tuo pieni operaatio tapah- tui nopeasti. Kalat piti saada kiireesti kauppaan ja sitä pait- si: jos pikkukalaa piteli kauan käsissä, se pehmeni myyntikel- vottomaksi. Palkkioksi per-

kaajat saivat lähtiessään kotiin vietäväksi kohtuullisen annok- sen kaloja.

Eräänkin kerran oli perkaa- jia hälytetty Polvanaan, Riis- kan kalasatamaan. Joukko naisia oli siinä piirissä kalasaa- liin ympärillä, ja kädet kävivät kuin väkkärä tulessa. Syrjä- silmällä sentään vilkuiltiin, mi- ten toisen työ edistyi, kukaan ei halunnut jäädä toista huonomaksi.

Mutta keneltäkään ei jäänyt huomaamatta, että erään tyt- töihmisen työ edistyi kovin hi- taasti. Kala viipyi hänen käsis- sään niin kauan, että se vaikut- ti keitettyltä. Mitään ei kuiten- kaan puhuttu.

Kun sitten työ oli saatu pää- tökseen ja toiset saaneet palk- kansa, isäntä katseli tämän tyt- tölapsen perkaamia kaloja. Katseli ja tuumaili, sitten ove- lasti hymyillen tarjosi niitä ty- tölle ja kysyi työltä, riittäisi- vätkö nämä korvaukseksi teh- dystä työstä?

Tyttö silmäili pientä kalaka- saa ja sitten katseli ympäril- leen, ilmeisesti vertaillakseen, paljonko toiset olivat saaneet. Ja sai lopulta sanotuksi: "Vä- hä puolha näitä on".

Tämä tyttöihminen eli van- haksi, mutta kuoli naimatto- mana. Kukaan ei ollut käynyt häntä kosimassa.

HANNO

Kuka tunnistaa äitienpäivän viettäjiä Noitermaan koululla?

Äitienpäivien viettoa Noitermaan kansakoululla Pyhäjärvellä. Vuosiluku ei ole tiedossa, mutta kuva on Iida Pulakan peruja, kirjoittaa tätinsä kuvan lähettänyt Liisa Ojala o.s.Pulakka. Tunnistaako joku henkilöitä tai muistaako vuosilukua?

PYHÄJÄRVI-tuotteita

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki.

136 sivua, runsaasti va- lokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuajoilta kuin eri paikkakunnilla pide- tyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtu- mista. Hinta 20 euroa+ postikulut.

***Isännänviiri** (suunnit- telu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 eu- roa + postikulut

* **Vpl. Pyhäjärvi pöy- tständaari** (suunnitte- lu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.

* **Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Py- häjärvi v. 1989 ilmesty- nyttyä kuvateosta edelleen**

saatavissa. Runsaan kuva- materiaalin lisäksi kirjassa on laaja historiaosuus ent- isestä kotipitäjästämme sekä muresanasto selityk- sineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

* **Kari Uusitalo ja Mau- ri Vanhanen, Kaiku-ur- heiluseuran historiikki.** Hinta 10 euroa + postiku- lutt.

* **Tilaukset säätiön asiamies Pirjo Kiiala** puh. 044-2815047 pirjo.kiiala@luukku.com

Kotikokin
kertomaa

Kerroskiisseli

Maito- ja mehukiisselistä saadaan hyvää, kun ne yh- distetään kahteen kerrok- seen; samantapaisiahan tar- jotaan tänään myös valmiina kaupan herkkupaloina. Ohje kirjasta **Pirkko Salli- nen-Gimpl**, Karjalainen keittokirja.

Maitokiisseli: 4 dl maitoa, ½ dl vehnäjauhoja, 1 dl kylmää maitoa, 2 tl perunajauhoja, 1 rkl sokeria, 1 tl vaniljasokeria, ½ tl suolaa. Maito kuumenna- taan. Vehnäjauhot sekoite- taan kylmään maitoon ja kaadetaan vähitellen kiehu- vaan maitoon. Saa kieha-

taa. Suurustetaan peruna- jauhoilla, jotka on sekoitet- tu tilkkaan kylmää vettä. Hienoon kiisseliin voi myös sekoittaa myös kananmu- nan tässä vaiheessa, mutta on varottava sen jälkeen kuumentamasta liikaa, et- tei muna juoksettuisi. Saa kiehahtaa. Lisätään maus- teet.

Mehukiisseli: 1 l vettä, mehua, sokeria tai makeu- tusainetta, perunajauhoja.

Maitokiisseli ja mehukiis- seli keitetään erikseen ta- valliseen tapaan. Kiisselit kaadetaan kerroksittain tar- joiluastiaan, mehukiisseli päällimmäiseksi. -MRT

MITÄ TEILLÄ SYÖDÄÄN? Kerro se Vpl. Pyhäjärvi-lehden lukijoille Kotikokin kertomaa -palstalla.

Musiikin tuplamaisteri jatkaa opintojaan Hollannissa

Kymmenkunta vuotta on jo tainnut kulua siitä kun sain vastaanottaa stipendin Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä opiskelujäseniä varten.

Tänä kesänä kuulin äidiltäni **Aulilta**, että Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä oltaisiin kiinnostuneita kuulemaan mitä stipendinsaaajille kuuluu tänä päivänä. Niinpä päätin kirjoittaa muutaman rivin kuulumisiani luettavaksi teille sinne Suomeen.

Alkuun on varmasti paikallaan kertoa hieman omasta sukutaustastani ja yhteydestäni Vpl. Pyhäjärveen. Äitini vanhemmat, **Viljam (William)** ja **Hilja (o.s. Juvonen) Luukkanen** olivat molemmat alun perin Pyhäjärven Musakanlahdelta, mutta sotien seurauksena joutuivat monen muun tavoin jättämään kotiseutunsa Kannaksella ja muuttamaan Hämeeseen Mouhijärvelle.

Itse en ole ainakaan toisiksi käynyt vierailemas- sa näillä isovanhempieni ja äitini sisarusten kotiseuduilla, Pyhäjärven rannoilla, mutta sen sijaan olen tätini ja enojeni kertomana kuulut siitä millaista elämä siellä oli, keitä siellä asui ja millaista seutua Musakanlahti ympäristöineen oli ja yhä edelleenkin on. Olen tuki nähnyt muutamia valokuvia isovanhempieni kotitalon pihasta, Pyhäjärven rannasta ja ylipäättänsä tuosta seudusta.

Säätiön stipendin saadesani opiskelin Helsingissä Sibelius-Akatemiassa kirkkomusiikkia. Valmistuin sieltä musiikin maisteriksi urkurina ja laulajana vuonna 2006 ja työskentelin tuohon aikaan kanttoreiden vi-ransijaisena ja muutaman vuoden myös musiikkisih-teerinä pääkaupunkiseudun seurakunnissa.

Heti valmistuttuani hain myös jatko-opiskelupaikkaa samaisesta opinahjosta, tällä kertaa solistiselta osastolta ja pääaineena urkujensoitto. Sain tämän opiskelupaikan ja valmistuin toistamiseen musiikin maisteriksi vuonna 2008 suorittamalla urkujensoiton diplomitutkinnon.

Muutamaa vuotta aiemmin olin tullut valituksi vakinaiseen urkurinvirkaan Helsingin Hietaniemen kappelille, josta itse asiassa olen tällä hetkellä virkavapaalla.

Diplomitutkinnon jälkeen minulle nimittäin tarjoutui aivan erityislaatuinen tilaisuus päästä syventä-

Markku Nurminen jatkaa perehtymistään musiikin maailmaan. Kuva: Taina Koskinen

mään taitojani yhden tämän hetken tunnetuimman urkurin ja urkujensoiton-opettajan professori **Jacques van Oortmerssenin** ohjauksessa Hollannissa. Niinpä tartuin tähän hieno-noon tilaisuuteen syksyllä 2009 suuntaamalla kohti Hollantia ja Amsterdamin konservatoriota! Syyskauden kävin Amsterdamissa soittotunneilla Helsingistä käsin töideni ohessa ja tämän vuoden alusta olen asunut Hollannissa.

Koko tähänastinen aika täällä on ollut yksi elämäni hienoimmista kokemuksista. Pelkästään tämä uskottoman kaunis amsterdamilainen miljöö kanavineen ja satoja vuosia vanhoine taloineen tekee tästä kaupungista ehdottomasti yhden kauneimmista ja sympaattisimmista suur-

kaupungeista koko Euroopassa.

Mutta tämän kaupungin kauneus ja keskieuroppalaisuus ei ollut suurin syy miksi päädyin jättämään ansiotyöni Suomessa ja muuttamaan apurahan turvin opiskelijaksi tänne. Olen nimittäin saanut jo nyt useasti huomata, miten paljon voi vielä oppia ja oivaltaa musiikista, vaikka opiskeluvuosiakin on itsel- leni kertynyt jo aikamoinen määrä. Sen oivaltaminen antaa aina uudelleen musiikin tekemiseen tarvittavan kipinän, sekä soittamiseen että laulamiseen.

Aina on myös inspiroivaa tavata uusia ihmisiä uusista kulttuureista ja solmia ystävyyssuhteita. Tähän opiskelu täällä tarjoaa mitä parhaimmat edellytykset: lähimmistä opiskelukolle-

goistani ainoastaan yksi on hollantilainen, loput 15 tulevat muista Euroopan maista ja Aasiasta – melkoinen kielten ja tapojen iloinen sekamelska!

Siitä huolimatta että eläminen ja asuminen täällä on mieluisaa, olen kuitenkin näillä näkymin palaa- massa takaisin Suomeen vuoden vaihteessa: jo va- jaassa vuodessa ehtii kyllä tulla melkoinen ikävä omaa kotia, ystäviä, mieluisaa työ- paikkaa ja tottahan tuki puulämmitteistä supisuomalaisista saunaa!

Kirpeitä syyskelejä toivottaen

MARKKU
NURMINEN
Amsterdam

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerho vierailee ke 27.10.2010 klo 13 Veijo Nuortaman kuivakukkatilalla, Leivintie 78, Kangasala. Matka tehdään henkilöautoilla. Kyytiä tarvitseva, soita Pirjo Kiialle nro 044 281 5047.

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon marras- kuun tarinatuokio on ke 3.11.2010 klo 13 Koulukatu 12 Tampere. Arpajaiset, ym. ohjelmaa. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon marraskuun kokous pidetään vanhaan tapaan Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti, torstaina 4.10. klo 13. Suunnitellaan ensi vuoden toimintaa. Tervetuloa!

Kolmen seuran, Huittisten, Vammalan, Äetsän ja Satakunnan piirin hengellinen tilaisuus pidetään Huittisten seurakuntakeskuksessa su. 07.11.2010 klo 15.00. Kahvit klo 14.30 alkaen. Tervetuloa! -Huittisten Karjalaseura

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu 20.11.2010 Karjalatalolla Käpylänkuja 1 Helsingissä Laatokka-salissa. Vetoryhmä kokoontuu kello 12.00. Kello 12.30-14.00 on varattu vapaaseen keskusteluun ja sukutietojen vaihtoon. Varsinainen kokous on kello 14.00-17.00. Kokouksen järjestelyvastuu on Sakkolan edustajilla. Tervetuloa!

UUDET PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖN KOTISIVUT

löytyvät osoitteesta:

www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Vanhoja sivuja ei enää päivitetä. Sivujen päivittämisestä yhteydenotot säätiön asiamies Pirjo Kiiala.

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapani **Kaunisti Vpl Pyhäjärveä**. osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: larjava@gmail.com tai 050 3425027 Saatavana myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja

Pyhäjärvi-lehden seuraava numero ilmestyy marraskuussa, aineistot toimitukseen **VIIMEISTÄÄN pe 12.11. 2010 mennessä.**

vpl. **Pyhäjärvi**

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Rautasemantie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@luukku.com

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja Härmä, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Antero Pärssinen, Salme Rintala ja Marjo Ristilä-Toikka.

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 23%

Pyhäjärvi-Säätiön stipendinsaaaja:

Missä olet, mitä teet, mitä kuuluu? Laita sinäkin lehteen kuulumisiasi!